

ماری‌اندیای

رُزی کارپ

مترجم: مرضیه کردبچه

برنده‌ی جایزه‌ی فمینا ۲۰۰۱

سرشناسه: ندی، ماری، ۱۹۶۷ - م. NDiaye, Marie
عنوان و نام پدیدآور: رزی کارپ / ماری اندیای؛ مترجم مرضیه کردبچه
مشخصات نشر: تهران: نشر نیماژ، ۱۳۹۷
مشخصات ظاهری: ۳۲۰ ص
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۳۶۷-۳۶۷-۰۰
فهرست‌نویسی بر اساس اطلاعات فیبا
یادداشت: عنوان اصلی: Rosie Carpe, c2001
موضوع: داستان‌های فرانسه -- قرن ۲۰ م.
موضوع: French fiction -- 20th century
شناسه‌ی افزوده: کردبچه، مرضیه، ۱۳۶۴ - م. مترجم
رده‌بندی کنگره: ۱۳۹۶ ر ۴ ۲۶۸۳ / د ۹ ۴ رده‌بندی دیویی: ۸۴۳/۹۱۴
شماره‌ی کتاب‌شناسی ملی: ۴۸۰۵۳۱۹

ماری اندیای رزی کارپ مترجم: مرضیه کردبچه

نشر: نماژ / ر ۴ / ریزه: اصغر نوری
ویراستاری: تحریریه نماژ / صفحه‌آرا: یاسمین حشدری
طراح جلد: محمد جهان مقدم
لیتوگرافی: ترنج، چاپ، محافه، ناه
نوبت چاپ: اول ۱۳۹۷ / ر ۴ / ریزه: ۱۱۰۰ نسخه
ISBN: 978-600-367-367-0

نشر
نیماژ

فروشگاه مرکزی: خیابان کریم خان زند، خیابان خردمند جنوبی، نیش کوچی
کتاب‌فروشی فراموشی / تلفن: ۸۸۸۴۲۰۶۰
فروشگاه: خیابان شریعتی، نرسیده به خیابان دولت، شماره ۱۵۷۱
تلفن: ۲۲۶۰۲۵۵۵
دفتر مرکزی: خیابان انقلاب، خیابان فخر رازی، خیابان شهدای زاندارمری،
شماره ۸۸ تلفن: ۶۶۴۱۱۴۸۵

حق چاپ و نشر انحصاراً محفوظ است
اینستاگرام: Nimajpublication
Site: www.nimaj.ir Email: nashr.nimajh@gmail.com
۰۹۱۹۵۱۴۴۱۰۰

مقدمه‌ی مترجم

ماری اندیای^۱، چهارم روبرن^۲، «۱۹» در لوآره^۳، واقع در جنوب شهر پاریس، به دنیا آمد. پدرش سنگالی بود و قبل از یک سالگی ماری، فرانسه را به مقصد افریقا ترک کرد. مادر ماری که فرانسوی و استاد علوم طبیعی دانشگاه بود، او و برادرش را به تنهایی بزرگ کرد.

اندیای کودکی اش را در حومه‌ی جنوبی پاریس گذراند و خیلی زود در سنین نوجوانی دست به قلم برد. در هفده سالگی اولین رمانش را در انتشارات معتبر مینویی^۴ با نام «درباره‌ی آینده‌ی پُربار^۵» به چاپ رساند و اندکی بعد همان رمان را به خود جلب کرد. در سال ۱۹۹۰ «در خانواده» را منتشر کرد که موفقیتی بزرگ بود و علاوه بر منتقدان ادبی، نظر خوانندگان را نیز جلب کرد. در سال ۲۰۰۱، چاپ هشتمین رمانش، «رزی کارپ^۶» جایزه‌ی فمینا^۶ را به دست آورد. از رازده نفر

1. Marie NDaiye

2. Loiret

3. Minuit

4. Quant au riche avenir

5. Rosie Carpe

6. Femina

اعضای هیئت داوران نه نفر به این اثر رأی مثبت دادند. در سال ۲۰۰۳، نمایشنامه‌ی «پدر باید غذا بخورد»^۱ به چاپ رسید و در کم‌دی فرانسه روی صحنه رفت. او نخستین زن نویسنده‌ای است که در دوران حیاتش، اجرای نمایشنامه‌اش را روی صحنه‌ی کم‌دی فرانسه، معتبرترین تئاتر پاریس، می‌بیند. سرانجام در سال ۲۰۰۹ در مقام نخستین زن سیاه‌پوست موفق می‌شود با نوشتن رمان «سه زن توانمند»^۲ جایزه‌ی ادبی گنکور^۳ را که یکی از جوایز معتبر ادبی است، به دست آورد. اندیای تحصیلاتش را در رشته‌ی زبان‌شناسی، در دانشگاه سوربن پاریس، به پایان رساند. و توان ادبی دیگری نیز در برخی کشورهای اروپا از جمله آلمان و سوئیس کسب کرده است. او چه در زندگی شخصی و چه در حرفه‌ی نویسندگی از ابتذال گریزان است، نویسنده‌ی کم‌حاشیه‌ای است، خیلی کم مصاحبه می‌کند و به ندرت در محافل ادبی حاضر می‌شود، اما هر بار با خلق اثری جدید، توجه بسیاری از مخاطبان و منتقدان را با خود جلب می‌کند. او هنگام آفرینش آثارش همان اندازه که در پرداخت فرم‌های زبانی، ادبی و سواست دارد، به غنا بخشیدن به لایه‌های پنهان کلام نیز توجه می‌کند. در آثار او فرم و محتوا در خدمت هم و مکمل یکدیگرند و این همان چیزی است که بر اثر ادبی و هنری را ارزشمند و ماندگار می‌کند.

رمان «رزی کارپ» روایت زندگی زنی به همین نام است. زندگی او در بریو-لا-گیارد آغاز می‌شود، کنار برادرش لازار و والدینش. از سر نشاط و آرزویی خالی هستند. رزی از این شهر خاطراتی مبهم و پنهان ریز حجابی زردرنگ دارد، در حالی که برادرش لازار روزهای خوش‌بختی در بریو آمیخته با

1. Papa doit manger

2. Trois femmes puissantes

3. Goncourt

رنگ‌های باشکوه گل‌های مگنولیا به یاد می‌آورد. روایت این زندگی در رمان از جایی شروع می‌شود که رزی به امید سامان بخشیدن به روزگارش در جست‌وجوی برادرش به گوادولوپ می‌رود. او وقتی به این مکان می‌رسد مدت‌هاست که تسلطش به اوضاع را از دست داده و از درک آن‌چه روی می‌دهد عاجز است.

رزی کارپ ضد قهرمانی‌ست که اختیار اداری زندگی‌اش را از دست داده است. بر او گذشته از نگاه سوم شخص روایت می‌شود. نشر رمان به گونه‌ای‌ست که خواننده را در فضای بیگانگی و تردید قرار می‌دهد و خواننده برای رهایی از این احساس بیگانگی و ناپایداری چاره‌ای جز دنبال کردن ماجرا ندارد. رزی با تک‌گفتارهای درونی‌اش که همواره بین گذشته و حال پل می‌زند، خواننده را برای حل معماهایش به دنبال خود می‌کشاند و هر بار که موفق می‌شود پاسخ معمایی را پیدا کند با طرح پرسش جدید او را گرفتار می‌کند. خواننده نیز اغلب از کشف چیزی فراتر از آن‌چه انتظار داشت، غافل گیر می‌شود. هرچند شخصیت رزی در رمان کاملاً منفعل است و اراده‌ای در اداره این‌چه اتفاق می‌افتد ندارد، اما شاید بتوان ادعا کرد فعالیت مهم او در رمان فقط آن‌جایی به اوج می‌رسد که خواننده را تا آخرین صفحه‌ی کتاب به دنبال خود می‌کشد، و خواننده خواهی‌ناخواهی رزی را در آن‌چه روی می‌دهد و آن‌چه روایت می‌شود همراهی می‌کند.

این احساس بیگانگی که موقعیت اولیه‌ی رمان‌های ماری از «بازگشت» در همان خطوط اولیه‌ی رمان با سبک نوشتار - جملات طولانی و درهم‌پارچه - به خواننده منتقل می‌شود و خواندن را کمی دشوار می‌کند؛ اما خیلی زود خواننده هم به همان فضای سیال و چسبناکی که شخصیت‌ها در آن گرفتارند، جذب می‌شود و جز در صفحه‌ی پایانی، امکان رهایی از رمان را ندارد.

پی‌یر لوپاپ،^۱ در روزنامه‌ی لوموند^۲ درباره‌ی این رمان می‌نویسد: «به هر حال

این رمانی است که نمی‌توانیم به دلیل رمان‌گون نبودنش سرزنشش کنیم. در رزی کارپ خبری نیست! پی‌رنگ‌ها درهم می‌آمیزند، شخصیت‌ها دست به ماجراجویی می‌زنند، گستردگی ماجرا، غافل‌گیری، رنگ‌ها، دکورها، آب‌وهوا، احساسات و حتی قتل در آن وجود دارد. «بنابراین می‌توان ادعا کرد که هرچند این رمان در دسته‌بندی رمان‌های عامه‌پسند قرار نمی‌گیرد، اما به‌خوبی می‌تواند توجه همگان را به خود جلب کند. افزون بر درون‌مایه‌های مورد علاقه‌ی اندیای (مانند خانواده، ربط والدفرزندی، رازآلودگی ریشه‌ها و مشکل بنیادی هویت فردی) اشاره‌های نمادین به «اوره‌ها» در این اثر بسیار است. اندیای با درهم آمیختن این اشارات چنان غنای به شخصیت‌ها و فضای داستانی خود می‌دهد که هر یک از دیدگاه‌های فلسفی، جامعه‌شناسی، اسطوره‌شناسی، معناشناسی و... می‌توانند خوانش متفاوتی از رمان ارائه دهند.

در ترجمه‌ی این اثر، با رعایت اصل وفاداری به متن اصلی و پرهیز از جعل در زبان مقصد، سعی شده پیچیدگی سبک نوشتار نویسنده هم منتقل شود. درهم‌آمیختگی گفتارهای درونی و بیرونی، ترکیبات اضافی نامأنوس، استفاده از صفاتی که اغلب برای آن موصوف خاص به کار می‌رود، به همان اندازه که در نظر خواننده‌ی فرانسوی زبان، بدیع و نامأنوس است، خرابی ترجمه‌ی فارسی اثر را نیز تحت‌تأثیر قرار خواهد داد. خواندن این رمان نه تنها برای علاقه‌مندان ادبیات فرانسه و ادبیات معاصر خالی از لطف نیست، بلکه به سبب غنای فرمی و محتوایی، نظر خوانندگان آثار روایی را نیز جلب خواهد کرد.